

Glav. odboru in članstvu S. D. Zveze

Kakor doznavamo, so se pojavile v glavnem uradu Slovenske dobrodelne zveze težave, katerih nekaj je bilo v danih razmerah pričakovati. Eno izmed teh težav je povzročila nepričakovana smrt "Glasovega" urednika, katero mesto je imel zavzeti njegov na X. redni konvenciji izvoljeni namestnik Ludvik Medvešek. Ludvik Medvešek pa je—iz nam neznanih razlogov—resigniral in Zvezino glasilo je začasno brez urednika.

V Zvezinem glasilu z dne 24. junija smo brali uvodnik, katerem je rečeno, da "VSI LASTUJEMO S. D. Z." Dalje je bilo rečeno, da je "Slovenska dobrodelna zveza korporacija, pri kateri smo vsi delničarji, člani in članice." V nadaljnjem odstavku je zopet poudarjano, da smo "vsi njeni delničarji, in vsakega posameznika je ali bi morala biti skrb in obveznost za napredek te naše odlične institucije."

Članek je zaključen s sledečimi besedami: "Imejmo pred nami vsi in vsake, da je Slovenska dobrodelna zveza last nas vseh in da je vsakega izmed nas dolžnost, gledati za njen napredek." Uvažujmo gornji poziv, izražen v omenjenih stavkih, si usojamo zapisati v imenu Enakopravnosti, ki zastopa velik del slovenske javnosti in članstva SDZ, nekaj blagohotnih nasvetov, katere upamo—bo glavni odbor Slovenske dobrodelne zveze uvaževal, ker odgovarjajo njegovemu lastnemu pozivu na napredek Zveze, izraženemu v uvodniku zadnje izdaje "Glasa."

Predvsem: Najmanj, kar se more in mora zahtevati od urednika kakor tudi od vseh ostalih glavnih odborikov SDZ, ako nam je res za njen napredek, je absolutna zmožnost posla, katerega sprejme izvoljeni kandidat. V slučaju nadomestitve pokojnega urednika je najmanj, kar se more zahtevati od nove moči, znanje korektno slovenščine, da list ne bo delal sramote slovenskemu tisku in da se ne bo pojavila potreba korigiranja uredniškega gradiva.

Dalje blagohotno svetujemo, da se preneha s tendencioznostjo samolastnega "šifiranja" moči v glavnem uradu. Konvencija odnosno pravila jasno določajo vsakemu gl. odboriku njegov del, določajo pa tudi, kaj je storiti v izrednih in ne-predvidenih slučajih, kakršnih eden je, na primer, naš sedanji slučaj izpraznjenega uredniškega mesta. Tozadevna točka pravil, in sicer 54. ne pušča v tem oziru nobenih dvomov. V tej točki je rečeno sledeče:

Točka 54. V slučaju začasne bolezni ali odsotnosti kakakega člana glavnega odbora, sme glavni odbor imenovati namestnika za časa take bolezni ali odsotnosti, razen če ni v pravilih že drugače določeno. Če je pa kak urad izprazen, njen radi smrti, resignacije, odstopljenja, izključenja in če bolezni ali odsotnosti traja nad šest mesecev, potem se tako mesto za ostalo dobo izpolni z **namestnikom, izvoljenim na zadnji konvenciji**. V slučaju, da tudi **namestnik ne more ali noče tega urada sprejeti**, glavni odbor imenuje na to mesto člana, ki je pri volitvah za namestnikom na zadnji konvenciji prejel največ glasov. V slučaju, da namestnik člana upravnega odbora urada ne sprejme, tedaj glavni odbor to mesto začasno izpolni in TAKOJ RAZPIŠE VOLITVE NASLEDNIKA... Itd.

Ker v Medveškovem slučaju ni bilo namestnika, preostane glavnemu odboru po diktatu pravil, samo eno: **TAKOJSEN RAZPIS VOLITVE UREDNIKA!**

Gornje določbe so torej kristalno čiste, zato odpade vsaka potreba po samolastnem "šifiranju" zaposlitve, ki ni samo odveč, temveč je tudi nasprotno pravilo Zveze in na konvenciji izraženi volji članstva.

Točka 88. pravil pa pravi:

Točka 88. Urednik mora biti državljani Zedinjenih držav, član Zveze vsaj eno leto pred nastopom službe; **ne sme biti obenem urednik drugega lista ali pa glasila kake druge organizacije.**

In ker je plača glavnih odborikov, med njimi tudi plača urednika, za njihovo delo in za naše skromne razmere dokaj liberalno odmerjena, si usojamo tudi svetovati, da bodoči urednik posveča svoje energije in delo izključno tisti stvari, za katero je bil izvoljen in postavljen, to je urejanju lista, in nobenim drugim delom v uradu ali izven njega!

Gornje vrste smo zapisali kot predstavniki in glasniki dela slovenske javnosti in članstva SDZ, kateremu je z nami vred pri arcu napredek te naše domače organizacije.

Da so nam tuji vsaki morebitni sebični in koristolovski nameni in da nam ni za "stolčke," naj bo dokaz naša izjava, da **NIHČE IZMED OSEBJA "ENAKOPRAVNOSTI" NE REPLEKTIRA NA TO ALI KAKO DRUGO MESTO PRI SDZ IN DA MESTA NE BI SPREJEL, TUDI ČE BI MU BILO PONUĐENO!**

Nam je za resničen napredek Zveze in za to, da ne postane "Glas" pastorek ali privesek kakršne koli skupine ali kliše uzurpatorjev, ki bi ga mimogrede mašili in kovali iz njega svoj političen in materialen kapital!

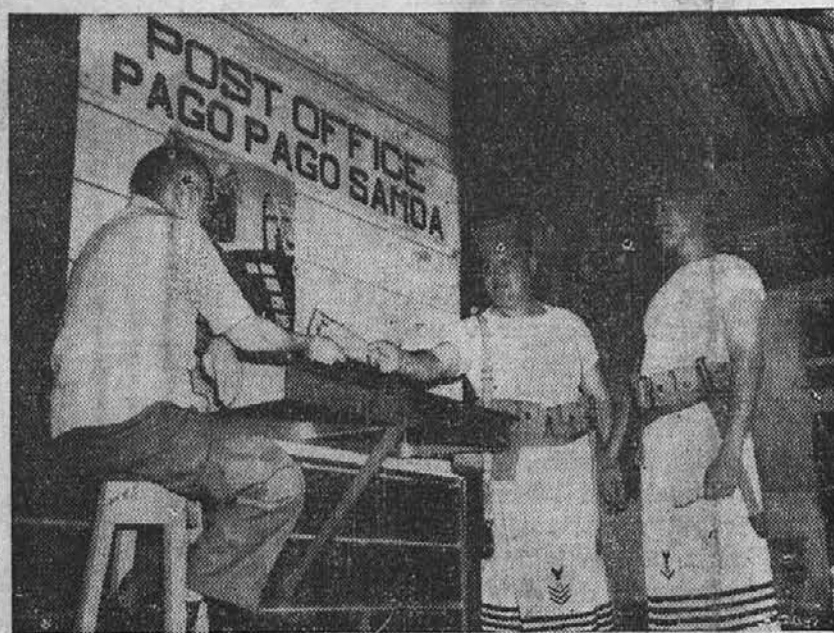
NADALJNI NACIST UBIT

LONDON, 27. junija. — Berlinski radio poroča, da se je "fatalno ponesrečil" načelnik nacistične stranke v Holandiji, Fritz Schmidt. To je že peti visoki nacistički uradnik, ki je bil tekom šestih mesecev ubit v Holandiji. Hitler je odredil zanj državni pogreb.

BO DOVOLJ OBLEKE?

WASHINGTON, 25. junija. — Uradniki vojnega produkcijskega odbora naznanjajo, da je v osnutku nov program, na čigar podlagi vlada upa, da letošnje zimo ali morda tekom celotne vojne ne bo treba racionirati obleke.

Samoanci investirajo v vojne bonde



Na sliki sta dva člana domače straže na Samoi, ki pripadajo ameriški vojni mornarici. Ko sta prejela svojo mesečno plačo od ameriške vlade, sta investirala nemudoma 50 odstotkov v ameriške vojne bonde.

Clevelandčan—direktor premogovnikov

Harold Ickes, tajnik notranjih zadev, je imenoval Carla Elbridge Newtona za direktorja premogovnikov pod vladno upravo

WASHINGTON, 28. junija. — Tajnik za notranje zadeve Ickes je nočjo naznanil, da je imenoval Carla Elbridge Newtona, 45 let starega predsednika Chesapeake and Ohio Railroad Co., za direktorja premogovnikov pod vladno upravo.

Ickes je naročil novo imenovanemu direktorju, naj poskrbi, da se bo produkcija v premogovnikih redno in gladko vršila, dokler ne bo rešena in uravnan sedanja kriza.

Newton stanuje v Clevelandu. Svoječasno je bil pomočnik zveznega državnega odvjetnika v New Yorku.

Stavkovna situacija premogarjev se nekoliko izboljšuje, ker se vračajo premogarji počasi nazaj na delo, toda mnogo nadaljnjih tisočev se še ni vrnilo na delo, ker je njihova parola: Dokler ni kontrakta, ne bo dela!

POGLAVNIK ZAHTEVA NOVIH PRISEG OD SVOJIH HLAPCEV

WASHINGTON.—Pred kratkim se je moralo 130 ustaških predstavnikov javiti Pavliču, nakar so prisegli, da bodo podpirali poglavnika in mu pomagali v pričakovanju novih žrtev, katere nacisti zahtevajo od Hrvatov. Pod pretvezo, da je shod potreben v svrhu razprave notranjih razmer v deželi, so bili najvažnejši predstavniki ustaškega pokreta, med njimi gospodarski minister dr. Balen, ministrski delegat dr. Sušić in vladni minister dr. Loković, pozvani, da z vso silo pospešujejo mobilizacijo vseh narodnih sil na Hrvaškem in pomagajo vzdrževati nacistom pokorni režim, kljub naraščajoči nezadovoljnosti nad prebivalstvom.

POGREB

Pokojna Agnes Petschauer je bila rojena v vasi Urka pri Novem mestu. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj, ob 9:30 uri iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

ODSTOP ŽIVILSKEGA UPRAVNIKA

Chester C. Davis, živilski administrator, je podal ostavko. — Za njegovega naslednika je bil imenovan sodnik Marvin Jones.

WASHINGTON, 28. junija. — Chester C. Davis, ki je bil pred tremi meseci imenovan za živilskega administratorja z nalogo, da reši pereči živilski problem, je podal danes ostavko.

V pismu predsedniku Rooseveltu je slednjemu sporočil, da ne more obdržati nadalje svoje pozicije, ker nima dovoljne avtoritete in ker se ne strinja s predsednikovim načrtom, da bi se obdržalo v nižini cene živilom s tem, da bi se dajalo pridelovalcem živil posebne subvencije ali odškodnine.

Za Davisovega naslednika je bil imenovan sodnik Marvin Jones, bivši predsednik internacionalne živilske konference v Hot Springs, Va.

Davis je izjavil časnikařem: "Upal sem, da bom imel priliko, razpravljati o tem problemu s predsednikom. Te prilike ni bilo, in morda je prav tako."

Angleški škof kliče na Stalina božji blagoslov

LONDON, 28. junija. — Dr. Henry A. Wilson, škof v Chelmsfordu, je govoril včeraj na velikem ljudskem shodu v Londonu, kjer so proslavljali drugo obletnico nemške invazije Rusije.

"Škof je dejal: 'Govorim kot krščanski škof krščanskim škofom in krščanskemu ljudstvu Rusije, katerega je proporcionalno mnogo več kakor našega ljudstva.'"

"Velikim množicam Rusije pošiljam svoje pozdrave ter sporočam krščanskim škofom, duhovnikom in ljudstvu Rusije: 'Mi vas pozdravljamo, mi se vam divimo, mi se vam zahvaljujemo, mi se vas spominjamo v svojih molitvah ter prosimo Boga, naj vodi in blagoslovi rusko ljudstvo in njegovega velikega voditelja Stalina'."

Pogreb

Pogreb pokojnega Frank Suhadolnika se bo vršil jutri ob 9. uri iz Grdinovega pogrebne zavoda, in ob 9.30 v cerkev sv. Vida.

Naši fantje-vojaki

Iz Camp Gruber, Oklahoma, je prišel na dopust za 10 dni Joseph A. Zupancic, sin Mr. Joe in Mrs. Jennie Zupancic, 916 E. 73rd St. Družina je do pred nedavnim živela več let na E. 66 Place. Tu bo ostal do 5. julija in prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo. Njegov naslov je: Pvt. Joseph A. Zupancic, 35524187, 52nd Div. QM. Co., 42nd Inf. Div., Camp Gruber, Okla.

Danes je odšel v službo Strica Sama, Albert Tomle, sin dobro poznane družine Mr. in Mrs. John Tomle, 14823 Sylvia Ave. Delal je kot predelavec pri Thompson Products Co. Sprejet je bil k mornarici in dobil je red Petty Officer 2nd Class. — Odšel bo v Fort Harrison, Ind.

Na kratak dopust je prišel prvič v 16 mesecih S. Sgt. Henry F. Bogataj, in sicer se nahaja pri svoji materi Mrs. Jennie Bogataj, 887 E. 223 St. Nazaj v garnizijo se bo vrnil v četrtek in prijatelji so vabljeni, da se poslovijo od njega na Terminal postaji ob 12:20 uri. Njegov naslov je: S. Sgt. Henry F. Bogataj, 399th Squadron, 88th Heavy Bomber Group, Sta., Walla, Walla Air Base, Wash.

Njegov brat Tony se nahaja na Aleutskih otokih, in je od doma že 17 mesecev. Pred enim mesecem je mati prejela pismo od njega, da je še vedno zdrav.

Želimo fantom srečen povratek!



PFC. MIKE GERL

Mrs. Mary Gerl ima dva sina, ki se nahajata v službi svoje domovine. Družina Gerl je obče poznana in spoštovana ter ena pionirskih družin v euclidski naselbini. Oče Andrej je pred kratkim umrl. Njiju številni prijatelji jima lahko pišejo na sledeče naslove:

Pfc. Mike Gerl Co. "F" Pioneers, 20th Marine Eng., Camp Le Jeune, New River, N. C.

Pfc. William Gerl, ASN 35369322 Unit Training, Camp Stoneman, Pittsburgh, Calif.

Po 10-dnevem dopustu se je zopet vrnil v taborišče Camp Hood, Texas, Pvt. Edwin Baraga, sin Mr. in Mrs. Matt Baraga, 15612 Saranac Rd. Želi se zahvaliti vsem svojem in prijateljem za prijaznost in naklonenost za časa njegovega dopusta med njimi. Takoj po vrnitvi bo njegova kompanija šla v drugi kraj. Kje se bodo ustavili in kako daleč, se ne ve.

Na dopust je prišel Frank Batich, sin družine Batich, 661 E. 159 St. Prišel je iz Tuhib-

"INVAZIJA PRIHAJA!" KRIČI LAŠKI FAŠISTIČNI TISK

Zavezniki pozivajo ljudstvo Francije k akciji.—Odpoklic 50 nemških divizij iz Rusije

INVAZIJA BO V SOBOTO, PRAVIJO NEMCI

WASHINGTON, 28. junija. — Mornariški departament naznanja, da so ameriške podmornice, ki igrajo važno vlogo v novo pridobljeni iniciativi ameriških sil na Pacifiku, pozneje le osem nadaljnjih japonskih ladij, med katerimi je bil en rušilec in ena polagalka min, tri nadaljne ladje pa so poškodovale.

Otok Kisko pa so ameriški letalci včeraj sedemkrat bombardirali.

AKCIJA ZAVEZNIŠ. BOMBNIKOV

LONDON, 29. junija. — Ameriški in angleški bombniki so včeraj bombardirali baze nemških podmornic v Nemčiji in Franciji. Angleški bombniki so pogreznili dvojce nemških ladij, tretjo so pognali na sipino, nadaljne tri ladje pa so težko poškodovali. Pri teh napadih je bilo izgubljenih šest zavezniških bombnikov.

INVAZIJA PRIHAJA

BERN, Švica, 28. junija. — Italijansko fašistično časopisje grmi danes s tako silo o prihajajoči invaziji, da se v Švici čudijo, ali dela to namenoma, da odpomore defetizmu Italijanov in da ublaži sovraštvo italijanskega ljudstva do fašistične hierarhije, ki je kriva sedanjega groznega položaja Italije.

V soboto se prične!

Nemški viri pa naznanjajo, da se bo invazija pričela vsak trenutek, na vsak način pa ne

ŽUPAN LAUSCHE SE SKESANO OBTOŽUJE KRIVDE

Clevelandski policaji in detektivi so rešeni nadaljnjih skrbi iskanja "zlikovca," ki je poškodoval neki kandelaber ali stebel z ulično svetilko. To strahotno tajno je namreč razrešil clevelandski župan Frank J. Lausche.

Včeraj je poklical v svoj urad Franka D. Celebrezzea, načelnika varnostnega departamenta, kateremu je, skrušen in strit in s pogledom uprtim v tla, dahlil:

"Jaz sem storil..."

"Kaj ste storili?"

Župan ga je presenečeno pogledal: "Mar hočete reči, da niste še čuli in da ne veste?"

Well, najbolje bo, da se obtožim in si olajšam vest. Včeraj sem parkal svoj avtomobil v bližini W. 43. ceste in Clark Ave., odkoder sem odšel na neko sejo. Po seji pa sem ritenski vozil s prostora, pri čemer sem zadel v kandelaber, katerega sem ukri- vil in poškodoval. Kar pošljite mi račun."

Celebrezze se je prisrčno zasmejal.

"Nikar se mi ne smejte," je rekel župan. "Mar mislite, da ne znam voziti? Jaz sem dober voznik, toda ko sem zapeljal avtomobil na dotično mesto, tiste- ga stebra s svetilko ni bilo tam, kamor ga je moral nekdo postaviti med tem, ko sem bil jaz na seji..."

POZIV PODMORNICAM OSIŠČA

ANKARA, 27. junija. — Balkanski viri naznanjajo, da je bilo veliko število nemških podmornic poklicano nazaj v nemške in italijanske baze.

Podmornice so bile pozvane s svojih lovišč na svoje baze zato, da bodo pomagale blokirati invazijo zaveznikov. One podmornice, ki operirajo na Atlantiku, se imajo vrniti v nemška pristanišča, podmornice na Sredozemskem morju pa v italijanske luke.

na, Pa. Želimo mu obilo zabave v krogu svojih domačih in prijateljev.

FAŠISTIČNI TAJNIK V LJUBLJANI ODSTAVLJEN

LONDON, 23. junija (AP) — Rimski radio poroča danes, da je Mussolini imenoval nove fašistične tajnike v različnih krajih Italije, Sicilije in Sardinije. Cilj tega ukrepa je najbrže, da se popravi ljudska morala v krajih, katere stresajo zračni udarci zaveznikov.

Izredno značilno je, da se med temi ogroženimi mesti nahaja tudi Ljubljana.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znamk!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 3311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalstvu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropu, Južno Ameriko in druge inozemne države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZMEROM BOLJ NAS SPOZNAVAJO!

Da imajo Amerikanci prilično točen vpogled na jugoslovanske razmere, je razvidno iz članka v časopisu "Christian Science Monitor," kateri list je poleg "New York Times"-a eden najvplivnejših v deželi. Iz omenjenega članka, katerega je napisal dopisnik te novine Edmund Stevens, posnemamo sledeče:

Zlobne politične skupine snujejo zlom jugoslovanskega edinstva ter hočejo preprečiti povojno obnovo federativne države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dočim se večina vse nacionalne skupine z brezprimernim junastvom upirajo okupatorjem, se fanatiki in demagogi v njihovih vrstah utapljaajo v medsebojnih bojih.

Glavni krivci so hrvatski fašistični ustaši, ki javno sodelujejo z okupatorji, in srbski ekstremisti, ki so sicer nasprotniki osiše, toda zahtevajo veliko Srbijo mesto federativne države s Hrvati in Slovenci.

Ti dve skupini, ki sta si sicer zakleti sovražnici, izkazujeta vidne sličnosti. Obe sta propovednici fanatičnega nacionalizma. Obe grupi sta prežeti z antisemitizmom ter se poslužujeta gesel, ki so slična Goebbelsovim parolam. Obe sta proti ujedinjeni Jugoslaviji, dasi vsaka iz popolnoma drugačnih razlogov. Ustaši mrzijo Srbe, ekstremni Srbi pa mrze Hrvate.

Nacisti so mojstri v načelu: Deli in vladaj. Pronacijska ustaška skupina je pričela s svojim delovanjem leta 1941, ko je Heinrich Himmler, načelnik gestapa, boječ se jugoslovanskega edinstva, nagovoril Ante Pavelića, po osiše postavljene premijer Hrvatske, naj prične na debelo pobijati v Hrvatski živeče Srbe. Število ubitih znaša baje od 200,000 do 500,000 duš.

Ta strašni pokolj pa je dal znak ekstremnim Srbom, ki so usmerili svoj upravičen gnev radi teh pokoljev ne proti kvizlinškim ustašem, temveč proti hrvatskemu narodu kot celoti.

Ustaši, ki so danes popolnoma diskreditirani tako doma kakor v inozemstvu, niso danes več važni del slike. Oni so že naredili svojo početno in nepopravljivo škodo. Glavni rušilci jugoslovanskega edinstva so danes srbski ekstremisti, ki so dobro utaborjeni v Jugoslaviji kakor tudi izven nje, kjer igrajo njihovi predstavniki važno vlogo v Jugoslovanski zamejni vladi.

Glavna figura v tem spopadu je general Draža Mihajlović, vodja srbskih četnikov. Po vseh znakih sodeč, je general Mihajlović popolnoma prevzel cilj velike Srbije proti Jugoslaviji.

General Mihajlović je bil že večkrat obtoževan, da napada jugoslovansko osvobodilno armado, ki ujedinjuje Jugoslovane vseh skupin ter vodi boj za ujedinjeno državo. Toda še več: Mihajlović je bil že tudi obtoževan sodelovanja z Italijani in s kvizlinškim premijerjem Nedićem proti partizanom.

Te pritožbe, ki so jih iznesli preteklega marca s svojim podpisanim manifestom Jugoslovani, o katerih časti in poštenju ne more biti dvoma, niso bile nikoli zanikane in pobite. Toda general Mihajlović je še vedno vojni minister jugoslovanske zamejne vlade, tisk zedinjenih narodov pa donosa vesti o njegovih uspehih v bodočih načrtih. Ena taka nedavna vest javlja, da razpolaga z armado, ki šteje 250,000 mož, katere samo čaka zavezniškega udarca, nakar da bo sama stopila v akcijo. V resnici pa vodijo večji del vseh borb druge jugoslovanske skupine (partizani).

Nitim velikosrbske zarote je težko slediti skozi nemške črte y gozdna skrivališča generala Mihajlovića. Za

Vesti iz Jugoslavije

Gospodarski neuspehi osiše

Dopisnik švicarskega lista Neue Zuercher Zeitung je dne 14. aprila poročal svojemu listu:

"... Na Hrvaško je prispele iz Nemčije 3,000 ton krompirja in 150 ton sladkorja. To je prvi dokaz skupne dobave od 5,150 vagonov krompirja in 1,000 vagonov sladkorja, katere ima Nemčija dobaviti v teku meseca aprila".

Ta vest je zanimiva za vse one, ki vedo koliko krompirja je Hrvaška pridelala v normalnih časih.

Jugoslovanska zemlja slabo rodi, kadar seje osiše. A vendar si prizadevajo zgraditi na tej sovražni zemlji marijonetne vlade!

One kmetije v poljedelski državi Jugoslaviji, ki še niso popolnoma porušene in opustošene od nasilja okupatorja, so se same opustošile več kako za polovico. Polnih 50 odstotkov zemlje je namenoma ostalo neporavnane in neobdelane. Komaj četrtna živine in konjev je še na paši.

Jugoslovanski narod noče sodelovati, on daje vzgled vsem drugim v "trdnjavi Evropi". Kajti vsaka trdnjava ima svoja zadnja vrata.

Nemška strahovlada na štajerskem

(Posneto iz londonskega "Jugoslav Summary", št. 12 z dne 14. maja t. l.)

Ista nemška potreba je kriva marsikaterih nemških zločinov v severno - vzhodni Sloveniji, kateri so Nemci nadeli ime "Spodnja Štajerska".

Poročali smo že o objestni nemški trditvi, da je v tem delu Jugoslavije narastel odstotek ljudi nemške govorice od 33 na 66 odstotkov vsega prebivalstva. To bi pomenilo deportacijo 50 odstotkov slovenskega prebivalstva.

Naslednji izreki nemških govornikov bodo nekoliko pripomogli k razumevanju tega kar se dogaja: "Nikakor ne gre zato, da se Spodnja Štajersko germanizira", je nedavno izjavila nemška uradna osebnost. "Gre le zato, da se vrne narodu jezik, katerega je izgubil po naključju zgodovinskega razvoja".

Nekaj tednov prej pa je drugi nemški govornik izjavil naslednje:

"Izgubili smo zimsko bitko, vsak Nemec mora to vedeti... Izvedli smo mobilizacijo Spodnje Štajerske prav kakor ono vseh drugih delov Nemčije..."

Ravnali bomo na Spodnjem Štajerskem, ko da je bilo to ozemlje del Nemčije skozi tisoč let...

Prva zahteva je torej, da se očisti vso Spodnjo Štajersko. Kdorkoli je proti rajhu, bo uničen... Druga zahteva pa je — dajte nam vojakov, še več vojakov..."

Kako se bo vse to zrušilo in propadlo!

RACIJE KAVE BODO VEČJE OD 1. JUNJA

Začeni od 1. junija bodo Amerikanci dobivali zadosti kave, da imajo po eno in četrt čaše na dan v primeri s sedanji racijami, ki dovoljujejo približno eno čašo na dan. Kuponi racioniranja kave bodo še vedno

sedaj ostane prava slika četniškega poveljnika nejasna, meglena in sumljiva.

Druge niti istega povesma pa vodijo ne v Hercegovino, temveč v London, Washington, in, kakor se čudno sliši, — v Pittsburgh, kjer izhaja srbski dnevnik Amerikanski Srbobran, organ Srbskega Narodnega Saveza.

(Konec jutri)

Lakota v zasedeni Evropi

Memorandum dr. Mirko Mermolja

(Posneto iz "The Christian Science Monitor", z dne 14. junija 1943).

BOSTON, 14. junija — Vplivni bostonski časopis "The Christian Science Monitor", je po svojem washingtonskem zastopniku, g. Roscoe Durmondu, z okrožnico stavil delegatom konferencie za prehrane različna vprašanja glede razmer v pogledu prehrane v njihovih deželah. Današnji odgovori delegatov Jugoslavije, Francije, Poljske, Belgije, Norveške, Luksemburga, Danske in Nizozemske, so pokazali strašno sliko pomanjkanja in celo lakote.

Jugoslovanski delegat, Mirko Mermolja, je odgovoril bostonskemu listu naslednje:

"Situacija prehrane v Jugoslaviji se menja od kraja do kraja, kajti država je raztrgana v devet različnih zasedenih ozemelj.

"Najhujše razmere vladajo vzdolj jadranske obale. Madžarska je anektirala rodovitno Vojvodino, a Bolgarija si je prisvojila široke predele južne Srbije.

"Osische vzdržuje vojsko od približno 525,000 mož na ostalem, manj rodovitnem ozemlju, katerega pridelek mora hraniti vse to ogromno število vojščaka.

"Boji so seveda zmanjšali pridelek v onih predelih ozemlja, katere imajo v rokah partizani; tam je pomanjkanje najhujše, ker se morajo partizani preživljati na zemlji, na kateri se bore.

"V mestih je povprečna dnevna prehrana padla na približno 800 kalorij. Pred vojno je odgovarjala povprečna prehrana 2,630 kalorijam dnevno. Dnevni delež kruha je 200 gramov na dan, toda to velja le na papirju, kajti redko kdaj je kruh tudi res naprodaj. Isto velja za delež maslobo. Meso je popolnoma izginilo iz tržišč. Kruh je včasih naprodaj na "črnem trgu", toda cena, je 180 dinarjev za hleb.

"Jugoslavlani se bore že zdaj in bodo mogli zaveznikom ogromno pomagati, ako pride še letos do invazije. Ako pa bo okupacija trajala še leto ali dve, bo prebivalstvo tako onemoglo od pomanjkljive hrane, da bo vojaška pomoč zaveznikom izgubila mnogo svoje vrednosti.

"Skrbno in v vseh posameznostih izdelani načrti za podporo prebivalstva z najpotrebnejšim, bi morali biti že zdaj pripravljeni.

Umetnost bi bilo, nakopičiti velike zaloge v bližini jugoslovanskega ozemlja, da bodo čimprej na razpolago, ko pride do invazije. Jugoslavija bi bila zelo hvaležna za takojšnje dobave v okvirju organizacije Mednarodnega Rdečega križa, toda malo je upanja, da bi se to dalo izvesti v sedanjih razmerah."

Veljali le za en funt kave, ali doba racioniranja petih tednov se skrajša ne en mesec. Od sedaj naprej bo doba racioniranja začnjenala prvega dne vsakega meseca, kakor OPA uradno naznaja.

sedaj ostane prava slika četniškega poveljnika nejasna, meglena in sumljiva.

Druge niti istega povesma pa vodijo ne v Hercegovino, temveč v London, Washington, in, kakor se čudno sliši, — v Pittsburgh, kjer izhaja srbski dnevnik Amerikanski Srbobran, organ Srbskega Narodnega Saveza.

(Konec jutri)

Kdo jim bo dal dom?



Oče gornjih štirih fantičev je pri vojakih, dočim je njihova mati bolna nekje na jugu. Otroci so zdaj v nekem dečjem domu v New Yorku, kjer bodo ostali toliko časa, da se dobi zanje dom. Stotine dobrih ljudi se je že oglasilo, da so jih pripravljene sprejeti, med njimi tudi milijonar William G. Hellis, ki je grškega porekla in čigar slika je pod sliko otrok.

Poljedelstvo v Jugoslaviji

Jugoslavija je razdeljena na tri pasove.

Centralni del, ki se sam vzdržuje.

Severovzhodni pas — v katerem se nahaja tudi večji del Srbije in Hrvaške — katerega pridelek je bogat. Večji del pridelkov iz tega pasu je namenjen za izvoz.

Gorato ozemlje na jugozahodu, ki mora svojo hrano uvaževati.

Lani so morali v poljedelstvo bogatem ozemlju pobirati žetev v navzočnosti oboroženih straž — toda žetev je bila vseeno revna in nadvse siromašna.

Jugoslovansko gospodarstvo pred vojno je bilo zelo pomanjkljivo. Toda država je bila vendar že našla svoje gospodarsko ravnanje, posamezni deli so se naslanjali drug na drugega. Ne potrebno je bilo, uvažati krompir in sladkor ravno v one kraje, v katerih sta bila oba v izobilju. Še bolj nezasišeno pa je, da uvažajo žito in meso v obrežna ozemlja, ne morda iz bogate severne Jugoslavije, temveč iz lačne Italije.

Gospodarstvo za zmago

Washington, 14. junija (ON.A.). — Ko je predsednik nedavno predložil kongresu svoje poročilo o razvoju operacij v lend-lease izmenjavanju, je šele prišel na dan ogromni obseg produkcije zedinjenih narodov. Ako upoštevamo, da je vojaška sila zelo odvisna od gospodarskih moči, na katere se naslanja, je očividno, da so podatki tega poročila ravno tako važni za bodoči razvoj in za ključek sedanje vojne, kot katerikoli strateški načrti.

Zedinjene države so od meseca marca 1941 pa do aprila 1943 dobavile v okvirju lend-lease-a skupno za dolarjev 11,102,000,000. Ta znesek odgovarja približno 12 odstotkom vseh naših vojnih izdatkov do danes. Od teh 11 milijard dolarjev smo porabili 46 odstotkov za orožje in municijo. Za oskrbo in stroje, dobavljene zaveznikom v cilju, da se izboljša in poveča njihova produkcija vojnega materiala, je bilo porabljenih 22 odstotkov. Poljedelski pridelki so znašali 15 odstotkov, a ladje in druga trans-

portna in oskrbovalna sredstva 17 odstotkov.

Vkrcah je bilo vojnih dobav — topov, municije in zračnim bomb — za vsoto od 1,000 milijonov dolarjev in še celo nekaj več. Od tisočev in tisočev letal, katere smo dobavili na bojišča, jih je bilo za dolarjev 900 milijonov vkrcah na dalje, a še mnogo več jih je letelo naravnost tja kamor so bila namenjena. Vojaška motorna vozila za dolarjev 600 milijonov so bila poslana preko morja in ravno tako za preko 1,000 milijonov dolarjev tankov.

Izvozili smo tudi za skoro dva tisoč milijonov dolarjev strojev in orodja, kovin in kemikalij — vse to, da pomagamo našim zaveznikom pri fabrikaciji orožja. Poljedelskih pridelkov je bilo vkrcah za več od 1,600 milijonov dolarjev. Večji del tega živeža je bil poslan v Rusijo, Veliko Britanijo in Severno Afriko. Na podlagi lend-lease-a dobavljena živila spremljajo armanje zedinjenih narodov v dežele, katere te armade osvobodijo; ta živež rešuje ona prebivalstva, katere je zapustil sovražnik v bedi in pomanjkanju.

Toda lend-lease nikakor ni transakcija le v eno smer. Akoravno dozdaj še nismo prejeli točnih podatkov o dobavah, katere smo prejeli mi od naših zaveznikov in onih, katere so si zavezniki medsebojno dobavili, imamo vendar že nekaj približnih števil na razpolago. Do 1. januarja letošnjega leta je Velika Britanija poslala Sovjetski Uniji orožja za več nego 680 milijonov dolarjev. Transportna pomoč s konvoji in na sto tisoče ton najrazličnejših drugih dobav je dobila Rusija in nekatere vojske londonskih vlad v izgnanstvu.

Ogromne so količine živeža in druge oskrbe, katere so Angličani dobavili ameriškim četam v Severni Afriki, Indiji, Egiptu, Islandski in drugih delih sveta. Le za ameriške vojske, nastanjene v Angliji, je bilo dobavljenih v okvirju lend-lease-a preko 1,360,000 ladijskih ton orodja in oskrbe. Letališča, barake in najrazličnejše druge priprave v vrednosti od preko 600,000,000 milijonov dolarjev so bile stavljene na razpolago našim četam.

Dokaz za dejstvo, da vsakteri od zedinjenih narodov prispeva vse kar more za skupno zmago, je delež Kanade, ki je dobavila za preko 1,000,000,000 dolarjev vojaških dobav silam Velike Britanije, Rusije, Avstralije in

Nove Zelandije. V razmerju s svojim prebivalstvom, je obseg teh dobav tako velik, da bi odgovarjal 12,000,000,000 dolarjem za Zedinjene države.

Se večji obseg lend-lease-a za bodočnost od strani Zedinjenih držav nam oznanjajo številke, katere je v svojem nedavnem govoru objavil James F. Byrnes, direktor vojne mobilizacije:

Sto bojnih ladij je bilo dogotovljenih v teku prvih pet mesecev letošnjega leta — kar odgovarja eni ladiji za vsakih 30 ur.

Preko tisoč ladij za suho blago in skoro sto cisternskih ladij je bilo dogotovljenih v teku preteklega leta.

1,500,000 težkih in lahkih strojnic dogotovljenih v teku lanskega leta.

44,830,000 zračnih bomb je bilo izdelanih v teku zadnjih treh let.

60,000 letal smo dogotovili v teku leta, ki se je ravnokar zaključilo. Odkar pa smo začeli svojo vojno produkcijo, smo jih izdelali že preko 100,000.

V teku mesecev bo izmenjavano naraščala, vse dokler ne bo vojna dobljena; lend-lease izmenjava pomeni da zedinjeni narodi pomagajo drug drugemu na vseh bojiščih in da izmenjavajo svoje dobave tako, da gre do iskat vse potrebno tja, kjer je razpoložljivo in najbolj ugodno za prevoz.

Ogromni obseg, katerega je dosegel ta načrt za medsebojno pomoč — ki se vrši brez teških in zamotanih finančnih transakcij in ki zaveznikom pravi hrani neizmerne količine transportnih sredstev — je najboljši odgovor na vprašanje, dali zedinjeni narodi tudi zares zedinjeno in složno delati. Pod pritiskom vojne so se zedinjeni narodi naučili, da je treba vsakega pozabiti na interese posameznika in da se le tako dosegajo skupni cilji. Dosegli smo produkcijo v tako ogromnem obsegu, da o tem dozdaj še nikdo ni sanjal. Toda tudi vse ovire za izmenjavanje teh proizvodov, so izginile. Izdelali smo vzorac za ustanovitev mednarodnega sodelovanja.

Pod pritiskom vojne pa smo tudi odkrili nove možnosti produkcije in nova pota za izmenjavanje proizvodov — odkrili smo nova obzorja, ki bodo nekoč ustvarila nov, boljši svet, ki bosta svoja ogromna sredstva uporabljala za cilje mira.

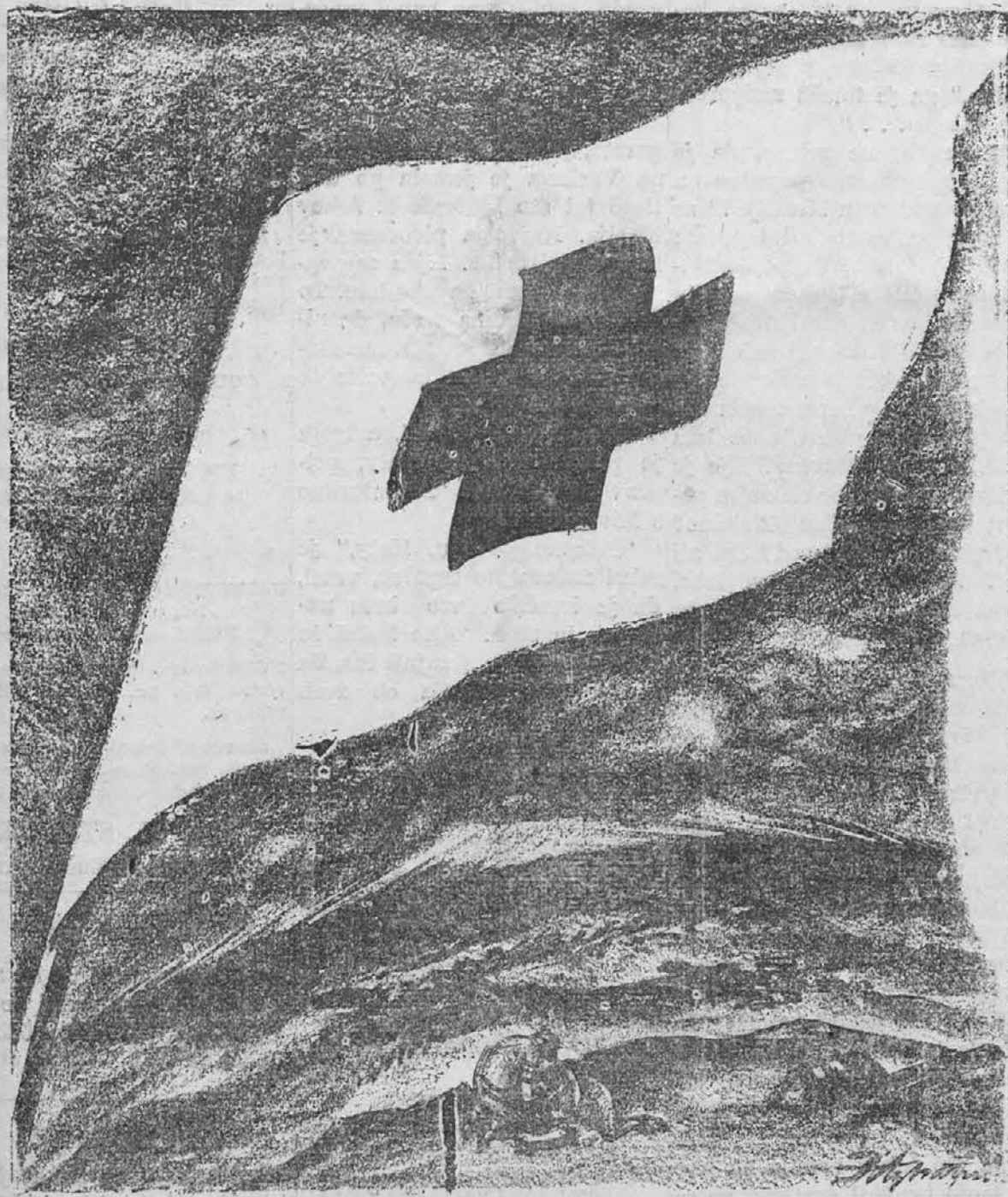
HRABRO DRŽANJE HRVASKEGA SKOFA PREPEČI PROTI-ZIDOVSKO U-KREPE

Washington. — Vsled protesta zagrebškega nadškofa je od nacistov kontrolirana hrvaška uprava, ukinila policijsko nadzoro, da se morajo vsi židje registrirati "vključno onih, ki so postali katoliki"; to vest je poslal vatičanski radio v Nemčijo, a zabeležila jo je Federal Communications Commission. Boječ se, da teh židov ne bi zaprli v koncentracijska taborišča, je zagrebški nadškof "vložil energičen protest proti temu ukrepu" že zgodaj v mesecu marcu pri dr. Ante Paveliću, hrvaškemu marijonetnemu predsedniku.

Par dni pozneje je glasom te radio oddaje nadškof objasniti svoje stališče napram temu ukrepu v neki pridigi, v kateri je dejal: "Nobena sila na svetu niti politična organizacija ne sme preganjati ljudi zaradi rase, kateri pripadajo".

—Office of War Information

All Over The World



nom si mi dajala. Lepo, da vsaj vem!"

Nežo je prevzela žalost, in strah, da bi ji Šime posojenih goldinarjev res ne vrgel pod noge, je govoril iz nje:

"Obljubil si mi tolikokrat, da me vzameš. In zadnjič, ko si bil bolan, si rekel, da je ni boljše ženske od mene in da mi ne pozabiš. Šime, glej, tak si ti." In jok jo je znova posilil.

Šime pa slučajno ni imel onih par grošev, in zato je sklenil samo braniti svojo trdnjavo in, če bi se dalo, rešiti se častno in ugodno iz zagate, in je dejal prijazno ali prepričevalno:

"Tisto je že res, Neža, in ne bom ti pozabil. Če pa misliš, da me smeš zmerjati kakor se ti poljubi, potem si pa le zapiši za uho, da bi tudi jaz lahko eno rekel. Pa zlasti tiste groše pusti na miru. Ali misliš, da ne vem, čegavi so bili? Glej, lahko bi rekel eno, pa je ne rečem!"

Neža je, živo zadeta v poštenje, za hip obmolknila. Tem živahnemu je naskočila nato šimna:

(Dalje prihodnjič)

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

Amerikanci na otoku Attu

Napisal Ivan Mali

Washington, 15. junija (ON-A). — Predstavili vam bomo nekatere izmed mož, ki so prebredli mraz in vlago Alaske, da preženejo Japonce iz otoka Attu.

Navadni ljudi iz naroda so, ki se norčujejo med seboj, češ da so "civilisti v uniformi", a koravno še nikdar ni bilo armade bolj borbene duha in bolj nestrpne, da se spopade s sovražnikom.

Najprej — junaki brez imena. Scouti iz Alaske, katere je izvežbal Col. Lawrence V. Castner in ki nosijo slikovito ime "Castner's Cutthroats", so odkrili Japonca, ki si je izkopal volčjo jama na pobočju snežnega plazu.

Njegova jama je bila globoka in skrbno zaščiten. Scouti so večkrat poskusili priti do njega



Captive men and captive machines grinding out war implements for Hitler. Captive men forging their own chains. "Hail" Paul tells Georges, "if I have but one hand I can do only half as much work for the Nazi swine."



A man shrieks, gears screech. The machine stops. Paul has lost his right arm. He may die but it will take a month to repair the machine if parts can be found.

This happens daily in the factories of Czechoslovakia, Norway, Holland, Belgium, France.

In America we can hurry Hitler's defeat by sticking to our jobs and buying War Bonds every pay day. WSS 741F U. S. Treasury Dept.

Umetna noga



Na sliki je ameriški vojak, ki ima v rokah umetno nogo, katero je našel med zaplenjenim blagom osišču. Ali so Italijani in Nemci že tako daleč, da morajo klicati pod zastavo enonoge moše?

s spodnje strani, toda ni se jim posrečilo. Poskusili so nato od zgoraj, a njihovi poskusi, da ga ustrelje ali ubijejo z ročnimi granatami, so se zopet izjalovili. Poskusili so torej s strategijo.

Eden izmed njih je vzel polovico plahte za šotor, jo razgrnil na snegu in se vsedel nanjo; nato je dvignil spodnji konec in ga pregrnil čez noge.

Ostali scouti so ga nato krepko porinili naprej in — doli je šel drseč po snegu, ter z veliko brzino šinil čisto blizu mimo Japončeve jame. V trenotku, ko je švignil mimo, je vrgel ročno granato v jama in je daleč doli, izven nevarnosti, predno je granata eksplodirala. Drugi junak je vojak James Wilson iz Marble City, Oklahome in Richmond Calif., tudi član scoutov, ki je bil močno prizadet od vremenskih nepravil po dveh dneh prebitih v teh s snegom pokritih skalnatih hribih. Toda odklonil je oditi v bolnišnico, ker je bil mnenja, da so drugi bolj potrebni podpore kot on.

Lieut. John Ellisor iz Huntsville, Tex., katerega je v sredo zagrebalo v ozki špranji, je komaj uspel v teku pol-druge ure preplezati nazaj par sto jardov do bataljonovega stana, da tam poroča. Obe kolena sta mu otekla od napora in kar vrtelo se mu je v glavi.

Toda ni ga držalo v bolnišnici — tri dni pozneje je bil že zopet nazaj v fronti.

Vojak Harry Sutton iz Charles Town, W. Va., je stopil prav na japonsko ročno granato, ki je padla v njegovo luknjo v torek zjutraj, v teku bajonetne borbe na krvavem rtu. Raztrgala je podplat njegovega škornja, ni pa poškodovala noge. Le kost v peti mu je zlomila. V ponedeljek zjutraj je bil že zopet v dolini Holtz in prenašal municijo.

Toda mnogo je še drugih, ki so pomagali poraziti Japonce. Corporal Victor Delgado iz North Hollywood, Calif., je bil inozemec in vrtnar, dokler ni stopil v vojsko, kjer je zamenjal vrtnarstvo za vojaško službo in postal državljani. Odrzan od svoje lastne stotnije, je Delgado popeljal štiri svojih ljudi na vrh "Massacre" grebena, da pomaga neki drugi stotniji, ki je držala omenjeni greben preko noči v nedeljo, kljub sovražnim napadom na bajonet.

Vojak Billy Gassaway, Mount Shasta, Calif., je sicer po svojem poklicu traktorski vozač, toda tisto nedeljo, ko je zgrabil svojo puško in se pridružil nekemu drugemu oddelku poslanemu na vrh Massacre Grebena, ni bilo nobenih traktorjev doli na obali. On pa je pomagal odbijati japonske bajonetne napade.

"Vraga, bil sem z njimi že dve leti", je pripovedoval Gassaway. "Moral sem z njimi. Ubil sem tri Japonce, za katere zanesljivo vem. Šel sem jih danes pogledati, da ne bo pomote".

Mornar Clair McLeod je iz Salt Lake City. Mornarski komandant na obali ima rad McLeeda, se je pritožil, da preveč govori in premalo dela. Zato ga je poslal nazaj na ladjo.

Dva dni pozneje so ga začeli izkati in povpraševati po njem. Poizvedbe so ugotovile, da se je polastil puške, ročnih granat, municije in več zavojev "K" racij, ter da je odšel nato na bojišče, da začne tam vojno na svojo lastno pest.

To so nekateri izmed njih. Bilo jih je na stotine prav takih. Moži, ki nikakor niso hoteli odnehati, ki so prenašali municijo tudi, ko so bili že na tem, da omedle. Možje, ki so delili svojo dragoceno gorko obleko in spalne vreče z drugimi, ki so svoje lastne izgubili v boju.



MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

"Če je pa tako — naj pa bo!" zima in čakajoči, da zavzoni je mrmral Lipe, se umaknil Tomažu, ga popadel okoli telesa in ga položil na tla in dejal: "Tomaž, ti si dober človek, pretepati se pa ne znaš!" Toda Tomaž je bil razjarjen in je začel vihati rokave.

"Ali bo zdaj zares?" se je smejal Lipe.

Tomaž se je ravno hotel pognati na Lipeta, ko ga je nekdo prijel za rame. Bil je Juri. Pravkar je bil stopil na dvor.

"Kaj je to?" je vprašal.

"O, nič!" je odvrnil Lipe, "s Tomažem sva poskušala, kdo je močnejši."

In kakor da jima zavida, se je obrnil Juri v stran ...

7. Prva nedelja v adventu.

Že davno je bilo odzvonilo k poznji maši, in s Peči so bili pravkar odšli v vas. Vreme se zadnje dni ni bilo izpremenilo. Vendar pa se je začelo že zgodaj zjutraj, komaj se je bilo pokazalo sonce, nekam megli, in sinje nebo je bilo, ko da je prevlečeno s sivim pajčolanom, in kmetje so vedeli, da zna prihodnje dni nenadoma udariti

in godrnjal je: "Pa jo bo imela na vesti mašo, in jo bo." Pri teh besedah je mislil Šime Nežo, ki je bila pritekla za njim in ga ustavila z zadevo, o kateri je Šime brž dvomil, da je vredna, da zamuja radi nje mašo. Neža pa je bila drugačnih misli.

"K maši, seveda, se ti mudi," je govorila dekla, in obraz ji ni bil ravno prijazen, "kakor ne bi vedela, kam te vleče, in kje si vsako nedeljo."

"Kaj misliš?" je vprašal nedolžno Šime.

"Dobro veš!" je odvrnil ona in zamahnila z roko. "Moj denar mi daj nazaj, potem pa greš kamor hočeš. Da, moj denar, hri-navec grdi."

"Oho!" se je čutil užaljenega Šime.

"Nič oho," se je hudovala Neža in stopila bliže hlapcu. "Ničesar mi ne boš utajil in ne boš. Pa reci, da ni res. S tisto Rezo iz trga sta zmenjena. Za vino ji daješ. Vino ji kupuješ za moj denar. Mene pa slepariš in se mi hliniš. Glej tak si, tak!" Neži je prehajal glas iz jeze v žalost, in žalost je pri zadnjih besedah prešla v solze, in solze so postale glasen jok. Šimnu ni bila ne njena jeza, ne njena žalost všeč, najbolj pa ga je razburil njen jok, in je dejal:

"Če imaš tako pamet, da vse veruješ hudobnim jezikom, pa joči. Mar meni!"

"O saj vem," je prišla zopet jeza, "da ti nisem mar. O saj vem! Tebi je mar le jed in pijača, in besede sneš in hinavski si kot Judež. Zato pa hočem svoj denar nazaj."

"Dobiš ga," je odvrnil Šime samozavestno. "Tistih par grošev! Glej jo no, s takim name-

je bil zamudil, ni bil kriv sam

Tam gori na Peči pa je bil nekdo zamudil in je sedaj hitel na vso moč. Bil je Šime. Da pa je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

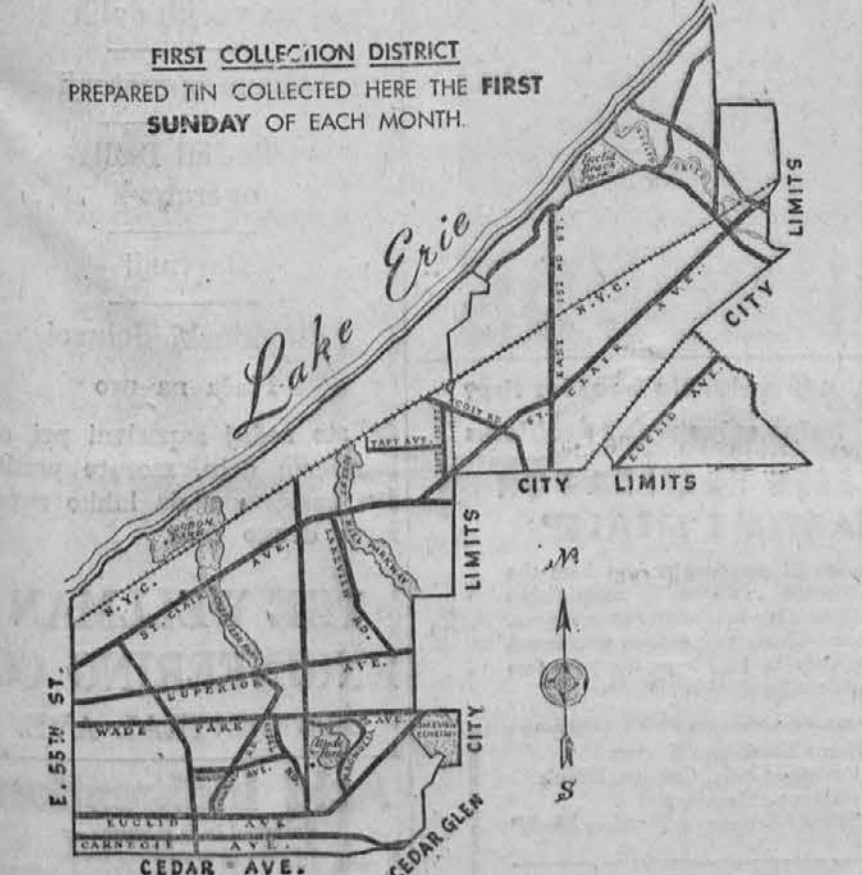
je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam

je bil zamudil, ni bil kriv sam



SQUIRE EDGEGATE...The Old Man Throws a Frown

BY LOUIS RICHARD



